

Säkerhetskopiors rättsliga status (vilande grundlagsbeslut)

Sammanfattning

I betänkandet anmäls för slutligt beslut ett vilande förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen. Det vilande förslaget innebär att det i ett tillägg till 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen slås fast att säkerhetskopior, som förvaras endast i syfte att möjliggöra återskapande av information som gått förlorad i en myndighets ordinarie system för automatiserad behandling av information, inte ska anses som allmänna handlingar. Ändringen i tryckfrihetsförordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Utskottet föreslår att riksdagen slutligt antar det vilande förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.

I betänkandet behandlas också regeringens förslag i proposition 2009/10: 58 till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, samt två följd motionsyrkanden. Regeringens förslag innebär att bestämmelsen om sekretess för uppgifterna på de s.k. tsunamibanden ska fortsätta att gälla. Sekretessen ska enligt förslaget gälla i högst 70 år. I propositionen föreslås en språklig justering av bestämmelsen med anledning av den föreslagna definitionen av begreppet säkerhetskopia i tryckfrihetsförordningen. Ändringen i OSL föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (MP och V) och två särskilda yttranden (MP och V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Bakgrund	4
Vilande förslag och uppskjuten behandling	4
Utskottets överväganden	5
Vilande lagförslag	5
Det vilande lagförslaget	5
Utskottets anmälan och yttrande	5
Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen	5
Bakgrund	5
Propositionen	7
Följdmotionerna	9
Tidigare behandling i utskottet	10
Utskottets ställningstagande	11
Reservation	12
Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, punkt 2 (MP, V)	12
Särskilda yttranden	13
1. Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, punkt 2 (MP)	13
2. Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, punkt 2 (V)	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Vilande lagförslag	14
Propositionen	14
Följdmotionerna	14
<i>Bilaga 2</i>	
Vilande lagförslag	15
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens lagförslag	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Vilande lagförslag**

Riksdagen antar slutligt det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.

2. **Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:58 punkt 2 och avslår motionerna 2009/10:K9 yrkande 1 i denna del och 2009/10:K10.

Reservation (MP, V)

Stockholm den 16 november 2010

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Peter Hultqvist (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Kajsa Lunderquist (M), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD) och Mia Sydow Mölleby (V).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Grundlag stiftas enligt 8 kap. 15 § första stycket regeringsformen genom två likalydande riksdagsbeslut. Det andra beslutet får inte fattas förrän det efter det första beslutet har hållits val till riksdagen i hela riket och den nyvalda riksdagen har samlats.

Av 3 kap. 14 § första stycket riksdagsordningen följer att konstitutionsutskottet ska anmäla vilande beslut i ärenden om grundlag eller riksdagsordningen till kammaren för slutligt beslut.

Vilande förslag och uppskjuten behandling

Riksdagen beslutade den 2 juni 2010 (bet. 2009/10:KU23, prot. 2009/10:130) att som vilande anta det förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen som lagts fram i proposition 2009/10:58 Säkerhetskopiors rättsliga status.

Utskottet ställde sig i sitt betänkande dessutom i sak bakom propositionens förslag till lag om ändring i OSL men ansåg att riksdagen borde skjuta upp behandlingen av förslaget till dess att riksdagen slutligt hade beslutat om ändringen i tryckfrihetsförordningen. I enlighet med detta beslutade riksdagen den 2 juni 2010 att skjuta upp behandlingen av den föreslagna ändringen i OSL, tillsammans med två följdmotionsyrkanden, till riksmötet 2010/11.

Utskottets överväganden

Vilande lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen slutligt antar det vilande förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen (se bilaga 2).

Det vilande lagförslaget

Det vilande förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen innebär att det i ett tillägg till 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen uttryckligen slås fast att säkerhetskopior, som förvaras endast i syfte att möjliggöra ett återskapande av information som till följd av t.ex. ett systemhaveri gått förlorad i en myndighets ordinarie system för automatiserad behandling av information, ska undantas från begreppet allmän handling.

Utskottets anmälan och yttrande

Under 2009/10 års riksmöte har riksdagen som vilande antagit det nämnda förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen. Genom detta betänkande anmäls nu det vilande beslutet till kammaren för slutligt beslut. Med hänvisning till vad utskottet anförde vid ärendets första behandling föreslår utskottet att riksdagen slutligt antar förslaget.

Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och avslår motionsyrkandena.

Jämför reservation (MP, V) och särskilda yttrandena 1 (MP) och 2 (V).

Bakgrund

I oktober 2006 uppmärksammades i Regeringskansliet ett drygt hundratal magnetband med säkerhetskopierat material från Regeringskansliets IT-system från tiden för flodvågskatastrofen, den s.k. tsunamin, i Asien i december 2004. Banden har kommit att kallas tsunamibanden.

Den oberoende kommission som hade haft i uppdrag att utvärdera det svenska samhällets hantering av naturkatastrofens följder och på vilket sätt erfarenheterna från denna händelse kan tas till vara (2005 år katastrofkommission) och som i december 2005 hade lämnat sitt betänkande Sverige och tsunamin – granskning och förslag (SOU 2005:104) hade under sitt arbete inte haft tillgång till det säkerhetskopierade materialet.

Banden visade sig bestå av säkerhetskopior av framför allt e-post och trafikinformation, i form av bl.a. e-postloggar och loggar som visar Internettrafik och uppkopplingar mot Regeringskansliets datanät, för tiden mellan den 21 december 2004 och den 20 januari 2005, dvs. tiden kring flodvågskatastrofen. Den totala mängden information på banden motsvarar 6 500 dvd-skivor eller ca 10 miljarder A4-sidor.

Regeringen beslutade den 8 februari 2007 att återinkalla kommissionen för att granska de nya fakta som kommit fram vid genomgången av tsunamibanden och deras betydelse för kommissionens tidigare ställningstaganden.

Den återinkallade Katastrofkommissionen överlämnade den 14 juni 2007 betänkandet Tsunamibanden (SOU 2007:44). Kommissionen pekade i betänkandet bl.a. på vad den ansåg vara en rad problem, både på grundlagsnivå och i övrigt, beträffande de rättsliga förhållandena kring det säkerhetskopierade materialet. Kommissionen konstaterade att regleringen av offentlighetsprincipen inte är anpassad till de nya tillämpningar som den snabba teknikutvecklingen fört med sig. Kommissionen rekommenderade därför en lagteknisk översyn i fråga om säkerhetskopiers rättsliga status.

Samma dag som kommissionen överlämnade betänkandet Tsunamibanden nåddes en bred politisk överenskommelse om att tills vidare bevara tsunamibanden och om att ett förslag till bestämmelse om absolut sekretess för informationen på banden skulle behandlas i riksdagen så snart som möjligt. Efter ett initiativ av konstitutionsutskottet beslutade riksdagen den 20 juni 2007 att en tidsbegränsad bestämmelse om absolut sekretess för uppgifterna på banden skulle gälla t.o.m. den 31 december 2007.

Inom Justitiedepartementet utarbetades därefter departementspromemorian Sekretess för uppgifter på tsunamibanden (Ds 2007:26). I promemorian föreslogs att en sekretessbestämmelse av samma lydelse som den som riksdagen redan hade beslutat om skulle gälla fr.o.m. den 1 januari 2008. Lagrådet avstyrkte emellertid förslaget, vilket föranledde regeringen att i stället föreslå en sekretessbestämmelse med ett s.k. omvänt skaderekvisit. Vidare tidsbegränsades bestämmelsen till att gälla t.o.m. den 30 juni 2011. Efter beslut av riksdagen trädde ändringarna i kraft den 31 december 2007 (prop. 2007/08:38, bet. 2007/08:KU5, rskr. 2007/08:84).

Ett av de huvudsakliga skälen för sekretess har varit att säkerhetskopior innehåller en mycket stor del av Regeringskansliets handlingar och att dessa är elektroniskt sökbara på ett sätt som kan möjliggöra en kartläggning av regeringens och Regeringskansliets funktionssätt som annars inte vore möjlig att genomföra och som skulle innebära säkerhetsrisker.

Propositionen

Behovet av sekretess

Regeringen erinrar i propositionen om den bedömning som tidigare gjorts i lagstiftningsärendena beträffande de s.k. tsunamibanden i fråga om att uppgifterna på banden inte borde bli föremål för insyn. De sök- och sammanställningsmöjligheter som finns i det samlade materialet kan enligt regeringen medföra att en kartläggning av regeringens och Regeringskansliets funktionssätt som annars inte vore möjlig nu kan genomföras på ett sätt som kan innebära säkerhetsrisker. Denna bedömning delades av konstitutionsutskottet (prop. 2007/08:38, bet. 2007/08:KU5, rskr. 2007/08:84).

Regeringen anser i propositionen att det saknas anledning att nu göra en annan bedömning. Det anses därmed fortfarande nödvändigt av säkerhetsskäl att uppgifterna på banden inte blir föremål för offentlig insyn.

E-offentlighetskommittén gjorde i betänkandet Säkerhetskopior's rättsliga status (SOU 2009:5) bedömningen att uppgifterna på tsunamibanden inte utgör allmänna handlingar och att de i varje fall omfattas av den nu vilande undantagsbestämmelsen i tryckfrihetsförordningen. Enligt kommittén finns därför inget fortsatt behov av en sekretessbestämmelse, varför kommittén föreslog att bestämmelsen i nuvarande 18 kap. 14 § OSL skulle upphöra att gälla i samband med att undantagsbestämmelsen träder i kraft.

Regeringen gör i denna del en annan bedömning än kommittén och anser att den osäkerhet som finns beträffande säkerhetskopior's rättsliga status gör att det inte kan uteslutas att det finns allmänna handlingar på tsunamibanden. Eftersom skälen till att tsunamibanden har sparats är andra än att kunna återskapa information i IT-systemet som gått förlorat till följd av exempelvis ett systemhaveri – nämligen för att i efterhand kunna kontrollera att systemet i Regeringskansliet hade fungerat klanderfritt under hanteringen av tsunamikatastrofen – kan tsunamibanden enligt regeringen inte sägas uppfylla de kriterier som gäller för den föreslagna undantagsbestämmelsen.

Mot denna bakgrund anser regeringen att uppgifterna på tsunamibanden *kan* anses utgöra en allmän handling och att de bör skyddas av sekretess.

Utformningen av sekretessbestämmelsen

En naturlig utgångspunkt vore enligt regeringen att den nu gällande sekretessbestämmelsen i 18 kap. 14 § OSL ska fortsätta att gälla. Bestämmelsen har följande lydelse.

Sekretess gäller för uppgift i säkerhetskopior som har genererats i Regeringskansliets datasystem och som har bevarats med anledning av naturkatastrofen i Asien år 2004, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att Regeringskansliets verksamhet skadas.

Föreskrifterna i 10 kap. gäller inte i fråga om sekretessen enligt denna paragraf. Sekretessen hindrar dock inte att uppgift lämnas till riksdagen.

I bestämmelsen omnämns tsunamibanden som säkerhetskopior. En förutsättning för att säkerhetskopierade uppgifter ska omfattas av den föreslagna undantagsbestämmelsen i tryckfrihetsförordningen, där begreppet säkerhetskopia kan sägas få en definition, är att uppgifterna förvaras endast i syfte att kunna återskapa information som har gått förlorad i det ordinarie IT-systemet. Syftet med att ta ut och bevara tsunamibanden var emellertid, som regeringen redan konstaterat, ett annat. Därmed är inte bestämmelsen tillämplig på uppgifterna på tsunamibanden.

Regeringen föreslår att den nya sekretessbestämmelsen får en något annan utformning än i dag så att ordet "säkerhetskopior" tas bort, för att det inte ska råda några oklarheter om hur uppgifterna på tsunamibanden förhåller sig till det föreslagna undantaget i 2 kap. tryckfrihetsförordningen.

Sekretessen ska i stället enligt förslaget avse "uppgift i kopior som i säkerhetssyfte har genererats i Regeringskansliets datasystem och som har bevarats med anledning av naturkatastrofen i Asien år 2004". Regeringen gör i övrigt samma överväganden som i det tidigare lagstiftningsärendet i fråga om skaderekvisitets utformning (prop. 2007/08:38 s. 25–26). Sekretessen föreslås därmed även fortsättningsvis gälla med ett s.k. omvänt skaderekvisit.

När det gäller sekretessens begränsning i tiden gör regeringen en jämförelse med andra sekretessbestämmelser som motiverats av säkerhetsskäl, behovet av att förebygga eller beivra brott och andra bestämmelser som gäller hantering av krissituationer. Regeringen gör mot denna bakgrund, samt efter en avvägning av sekretess- respektive insynsintresset, bedömningen att sekretessen för innehållet på tsunamibanden bör gälla i högst 70 år.

Lagrådet invände i sitt yttrande att denna sekretesstid är väl tilltagen men konstaterade också att det under denna tid, vid varje begäran om att få ta del av uppgifterna, ska göras en bedömning av behovet av sekretess och att en sådan begäran i det enskilda fallet kan komma att leda till uppgifter på banden kan offentliggöras långt före utgången av 70-årsperioden.

Sekretessbestämmelsens förhållande till rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter (meddelarfriheten) som följer av 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har som huvudregel företrädare framför den tystnadsplikt som kan följa av en sekretessbestämmelse i OSL. Meddelarfriheten har dock aldrig företrädare framför handlingssekretessen (7 kap. 3 § första stycket 2 och 5 tryckfrihetsförordningen och 5 kap. 1 § första stycket och 3 § 2 yttrandefrihetsgrundlagen). Det kan därmed vara tillåtet för en tjänsteman att muntligen lämna en sekretessbelagd uppgift till en journalist för publicering eller att själv publicera uppgiften, men det är aldrig tillåtet att till en journalist lämna handlingen där den sekretessbelagda uppgiften framgår eller att själv publicera denna handling.

I vissa fall kan dock en bestämmelse om tystnadsplikt ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Under sådana förhållanden är därmed rätten att meddela och offentliggöra uppgifter helt inskränkt. I tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen anges att det inte är rätt att med stöd av meddelarfriheten uppsåtligt åsidosätta tystnadsplikten i de fall detta särskilt anges i en särskild lag.

Den särskilda lag som avses är OSL. I OSL anges därmed, i första hand i slutet av ett kapitel, i vilka fall tystnadsplikten ska ha företräde. För varje sekretessbestämmelse ska det alltså avgöras om tystnadsplikten eller meddelarfriheten ska ha företräde. I förarbetena till den nu upphävda sekretesslagen (1980:100), som materiellt motsvaras av OSL, angavs att några fasta regler för när en begränsning av meddelarfriheten bör göras inte är möjliga. Det får i stället avgöras i varje enskilt lagstiftningsärende mot bakgrund av ett flertal faktorer. Om exempelvis sekretessbestämmelsen är utformad med absolut sekretess eller med ett omvänt skaderekvisit kan det finnas större anledning att överväga undantag från meddelarfriheten. Det motsatta gäller för sekretessbestämmelser med ett rakt skaderekvisit (prop. 1979/80:2 Del A s. 111 f.).

Regeringen konstaterar att det av 18 kap. 19 § OSL framgår att rätten att meddela och offentliggöra uppgifter har företräde framför den tystnadsplikt som följer av 18 kap. 14 § OSL, dvs. den bestämmelse som nu reglerar sekretessen för uppgifterna på tsunamibanden. Regeringen ansluter sig i propositionen till de överväganden som gjordes i denna del i det tidigare lagstiftningsärendet (prop. 2007/08:38 s. 28 f.) och anser att det saknas skäl att låta den tystnadsplikt som följer av den föreslagna sekretessbestämmelsen ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.

Regeringen erinrar dock om att om tystnadsplikten i någon annan tillämplig sekretessbestämmelse inskränker meddelarfriheten gäller dock den inskränkningen för de uppgifter på banden som omfattas av bestämmelsen.

Följdmotionerna

I motion 2009/10:K9 av Marianne Berg m.fl. (V) begärs, såvitt nu är aktuellt, att riksdagen avslår propositionen i den del den avser ändringen i OSL (yrkande 1 i denna del). Den föreslagna ändringen i OSL innebär enligt motionärerna en speciallagstiftning för tsunamibanden som undergräver allmänhetens tilltro till det demokratiska systemet. Den föreslagna sekretessbestämmelsen riskerar att skapa en grogrund för misstankar om att makthavarna har något att dölja, vilket enligt motionärerna i förlängningen kan öka politikerföraktet.

Mikael Johansson (MP) begär i motion 2009/10:K10 att riksdagen dels avslår propositionen i den del som gäller ändringen i OSL, dels beslutar att den nuvarande bestämmelsen i 18 kap. 14 § OSL ska upphöra att gälla. Motionären anför att övervägande skäl talar för att tsunamibanden inte har

omhändertagits på ett sådant sätt inom Regeringskansliet att de kan anses utgöra allmänna handlingar. Under alla förhållanden omfattas de, enligt motionären, av den föreslagna undantagsbestämmelsen i tryckfrihetsförordningen. Mot den bakgrunden kan en begäran om att få ta del av bandens innehåll avslås redan med stöd av bestämmelserna i 2 kap. tryckfrihetsförordningen, varför det saknas behov av en sekretessbestämmelse.

Tidigare behandling i utskottet

Frågan om sekretess för uppgifterna på tsunamibanden har varit föremål för utskottets behandling i tidigare lagstiftningsärenden, senast i betänkande 2007/08:KU5 Sekretess för uppgifter på tsunamibanden. Utskottet konstaterade då att det framstod som klart att lagstiftaren inte tidigare har övervägt hur man juridiskt ska se på säkerhetskopior av upptagningar för automatiserad behandling när det gäller frågan om allmänna handlingar.

Med anledning av att Lagrådet hade avstyrkt en bestämmelse som innebar absolut sekretess, gjorde regeringen bedömningen att bestämmelsen borde utformas med ett skaderekvisit för att sekretessen ska begränsas till uppgifter som faktiskt omfattas av de skyddsintressen som nämns i tryckfrihetsförordningen. Utskottet antog att den möjlighet att göra sammanställningar av allmänna handlingar som utgör en del av motivet för sekretess också medför att det är ganska få uppgifter i allmänna handlingar eller s.k. potentiella handlingar som inte omfattas av sekretess. En svårighet med potentiella handlingar var, enligt utskottet, att i sådana borde endast uppgifter ur allmänna handlingar ingå. Utskottet ställde sig dock frågan om det är rättsligt och praktiskt möjligt att göra en sådan åtskillnad mellan uppgifter i potentiella handlingar som härrör från allmänna respektive icke allmänna handlingar och konstaterade att detta i varje fall skulle innebära ett mycket arbetskrävande förfarande.

Utskottet såg vidare komplikationer med kommande sekretessprövningar av det mycket omfattande materialet på tsunamibanden. En överblick över alla allmänna handlingar som finns på banden torde enligt utskottet inte vara möjlig på grund av materialets omfattning. Inte heller torde det vara möjligt att ha en uppfattning om precis vilka uppgifter som skulle kunna sammanställas i potentiella handlingar. Helt klart var dock, enligt utskottet, att det på banden förekommer en del material som inte ingår i eller utgör allmänna handlingar och som därför redan av den anledningen inte ska lämnas ut till allmänheten. När det ska göras en sekretessprövning vid en förfrågan om att få ut uppgifter från tsunamibandet, kommer oundvikligen även meddelanden av känslig natur eller med politiskt innehåll – såsom privata meddelanden, mellanprodukter och meddelanden mellan politiska befattningshavare – att bli föremål för den första delen av den prövning som måste göras, nämligen prövningen om handlingen utgör en allmän handling eller inte. Detta blir, enligt utskottet, en grannlaga uppgift för Regeringskansliet och för regeringen.

Avslutningsvis konstaterade utskottet, med hänvisning till skyndsamhetskravet i tryckfrihetsförordningen för prövningen av frågor om utlämnande av allmänna handlingar, att det oundvikligen kommer att ta avsevärd tid att ta fram och sekretessbedöma handlingar ur tsunamibanden.

Vid den första behandlingen av proposition 2009/10:58 Säkerhetskopiers rättsliga status under våren 2010 ställde sig utskottet i sak bakom förslaget om en ny sekretessbestämmelse, men ansåg att förslaget inte borde behandlas förrän ändringarna i tryckfrihetsförordningen slutligt har antagits av den nya riksdagen. Behandlingen av propositionen i dessa delar sköts därför upp till innevarande riksmöte (bet. 2009/10:KU23).

Utskottets ställningstagande

Vid behandlingen under föregående riksmöte av proposition 2009/10:58 tillstyrkte utskottet i sak regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (bet. 2009/10:KU23 s. 19). Utskottet vidhåller denna bedömning och föreslår därför, under förutsättning att det vilande förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen slutligt antas, att riksdagen nu antar regeringens förslag.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, punkt 2 (MP, V)
av Peter Eriksson (MP) och Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:K9 yrkande 1 i denna del och 2009/10:K10 samt avslår proposition 2009/10:58 punkt 2.

Ställningstagande

Vi anser att det inte finns skäl att låta de s.k. tsunamibanden omfattas av sekretess. Med bifall till motionsyrkandena bör riksdagen därför avslå propositionen i denna del och besluta att bestämmelsen i 18 kap. 14 § offentlighets- och sekretesslagen ska upphöra att gälla. Vi utvecklar våra respektive ståndpunkter i varsitt särskilt yttrande.

Särskilda yttranden

1. Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, punkt 2 (MP)

Peter Eriksson (MP) anför:

Jag anser att övervägande skäl talar för att informationen på tsunamibanden inte har omhändertagits på ett sådant sätt i Regeringskansliet att de är att anse som upprättade handlingar. Inte heller torde det i en icke upprättad handling kunna ingå separata handlingar som kan anses som upprättade. Därmed består informationen på banden inte till någon del av allmänna handlingar. Jag delar därmed E-offentlighetskommitténs uppfattning i dessa delar. Under alla förhållanden kommer tsunamibanden, så länge de inte tas om hand för arkivering, att omfattas av det undantag i tryckfrihetsförordningen som utskottet i detta betänkande föreslår att riksdagen antar slutligt. En begäran att få ta del av informationen på tsunamibanden kan därmed avslås redan med stöd av bestämmelserna i 2 kap. tryckfrihetsförordningen. Mot denna bakgrund finns därför inget behov av en särskild sekretessbestämmelse för tsunamibanden.

2. Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, punkt 2 (V)

Mia Sydow Mölleby (V) anför:

Lagar bör vara generellt tillämpliga. Förslaget om offentlighets- och sekretesslagen innebär en särlagstiftning för tsunamibanden, dvs. en lag som avser endast ett fall. Sättet att frångå den normala lagstiftningen och stifta speciallagar för särskilda händelser riskerar att undergräva medborgarnas tilltro till demokratin. Faran med att sekretessbelägga tsunamibanden är att det skapar en grogrund för misstankar om att makthavarna har något att dölja, vilket kan öka politikerföraktet.

Tsunamikatastrofen i december 2004 var en extraordinär händelse som drabbade väldigt många svenskar. Många upplevde regeringens agerande som oorganiserat, ineffektivt och delvis kaotiskt. Att fortsätta att undanhålla information om vad som egentligen hände riskerar att skapa misstankar om mörkläggning. Huvudregeln om offentlighet för uppgifter i allmänna handlingar bör därför gälla även tsunamibanden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Vilande lagförslag

Riksdagen beslutade den 2 juni 2010 (bet. 2009/10:KU23, prot. 2009/10:130) att som vilande anta det förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen som lagts fram i proposition 2009/10:58 Säkerhetskopiars rättsliga status.

Propositionen

Proposition 2009/10:58 Säkerhetskopiars rättsliga status:

2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionerna

2009/10:K9 av Marianne Berg m.fl. (V):

1. Riksdagen avslår proposition 2009/10:58 Säkerhetskopiars rättsliga status.
Yrkandet behandlas i den del som avser offentlighets- och sekretesslagen.

2009/10:K10 av Mikael Johansson (MP):

Riksdagen dels avslår regeringens proposition 2009/10:58 i den del som avser lagen om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och dels beslutar att bestämmelsen i 18 kap. 14 § OSL ska upphöra att gälla.

BILAGA 2

Vilande lagförslag

Förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen¹ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***2 kap.****10 §**

Handling som förvaras hos myndighet endast som led i teknisk bearbetning eller teknisk lagring för annans räkning anses *ej* som allmän handling hos den myndigheten.

Handling som förvaras hos *en* myndighet endast som led i teknisk bearbetning eller teknisk lagring för annans räkning anses *inte* som allmän handling hos den myndigheten.

Som allmän handling anses inte handling som en myndighet förvarar endast i syfte att kunna åter skapa information som har gått förlorad i en myndighets ordinarie system för automatiserad behandling av information (säkerhetskopior).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Tryckfrihetsförordningen omtryckt 2002:908.

BILAGA 3

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 14 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt rubriken närmast före 18 kap. 14 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Säkerhetskopior hos Regeringskansliet

I säkerhetssyfte genererade kopior hos Regeringskansliet

18 kap.

14 §

Sekretess gäller för uppgift i *säkerhetskopior* som har genererats i Regeringskansliets datasystem och som har bevarats med anledning av naturkatastrofen i Asien år 2004, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att Regeringskansliets verksamhet skadas.

Sekretess gäller för uppgift i *kopior* som i *säkerhetssyfte* har genererats i Regeringskansliets datasystem och som har bevarats med anledning av naturkatastrofen i Asien år 2004, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att Regeringskansliets verksamhet skadas.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Föreskrifterna i 10 kap. gäller inte i fråga om sekretessen enligt denna paragraf. Sekretessen hindrar dock inte att uppgift lämnas till riksdagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.